

ଓଡ଼ିଶାରେ ଆଇନ୍-ସହାୟତା ଆନ୍ଦୋଳନର ବଳିଷ୍ଠ ପ୍ରବନ୍ଧ- ଶ୍ରୀଯୁକ୍ତ ଶ୍ୟାମସୁନ୍ଦର ଦାସ

ସମ୍ମାନୀୟ ଶ୍ରୀଯୁକ୍ତ ଶ୍ୟାମସୁନ୍ଦର ଦାସଙ୍କୁ ଜଣେ ବଳିଷ୍ଠ ସର୍ବୋଦୟ ସଂଗଠକ ରୂପେ ମୁଁ କଲେଜ ପଢ଼ିବା ବେଳୁ ଆମ ପରିବାର ଏବଂ ଅନ୍ୟ ସୁତରୁ ଜାଣିଥିଲେ ହେଁ, ତାଙ୍କର ଘନିଷ୍ଠ ସଂପର୍କରେ ଆସିବାର ସୁଯୋଗ ମିଳିଥିଲା, ମୁଁ ପାର୍ଟି (ଏସ୍.ୟୁ.ସି.)ରୁ ଇସ୍ତଫା ଦେଇ ୧୯୮୮-୮୯ରେ ଯେତେବେଳେ କଟକରେ ରହି ସମାଦପତ୍ରରେ ଲେଖାଲେଖି କରିବା ସହିତ ବିଭିନ୍ନ ଏନ.ଜି.ଓ.ମାନଙ୍କ ସହ ମିଶି ତଥା ନିଜେ ଏକ ଏନ୍.ଜି.ଓ. ଗଢ଼ି 'କାମର ଅଧିକାର'କୁ ସମିଧାନର ଏକ ମୌଳିକ ଅଧିକାରର ମାନ୍ୟତା ଦେବାପାଇଁ ଚାଲୁଥିବା ଜାତୀୟ ଆନ୍ଦୋଳନ ସହିତ ଜଡ଼ିତ ହୋଇ ପଡ଼ିଥିଲି । ସେତେବେଳକୁ ସେ 'କ୍ଲବ୍' ପ୍ରତିଷ୍ଠା କରିସାରି ତା ତରଫରୁ ଗୋଟାକ ପରେ ଗୋଟାଏ ସୁଖପାଠ୍ୟ ଆଇନ୍-ପୁସ୍ତକ ଓଡ଼ିଆ ଭାଷାରେ ଅବିରାମ ଗତିରେ ପ୍ରକାଶ କରି ଚାଲୁଥାନ୍ତି । କେବଳ 'କାମର ଅଧିକାର' ନୁହେଁ, ଅସଂଗଠିତ ଶ୍ରମିକମାନଙ୍କ ଉପରେ ସେତେବେଳେ ପ୍ରକାଶ ପାଇଥିବା ପ୍ରଥମ ଜାତୀୟ କମିଶନ୍ ରିପୋର୍ଟ 'ଶ୍ରମଶକ୍ତି', ଜାତୀୟ ଶ୍ରମ କମିଶନ୍‌ଙ୍କ ରିପୋର୍ଟ ଏବଂ 'ମହିଳାମାନଙ୍କ ପାଇଁ ଜାତୀୟ ପରିଯୋଜନା' (National Perspective Plan for Women), 'ତଳୁ ଯୋଜନା' ଇତ୍ୟାଦି ଗୁରୁତ୍ୱପୂର୍ଣ୍ଣ ପ୍ରସଙ୍ଗକୁ କେନ୍ଦ୍ରକରି ଯେତେସବୁ ବୌଦ୍ଧିକ ବିଚାର୍ଯ୍ୟତା କଟକରେ ଅନୁଷ୍ଠିତ ହେଉଥିଲା, ସେସବୁଥିରେ ଶ୍ରୀଯୁକ୍ତ ଦାସଙ୍କ ସକ୍ରିୟ ଉପସ୍ଥିତି ଏବଂ ବିଶେଷକରି ତାଙ୍କର ସୁଦୀର୍ଘ, ବିଶ୍ଳେଷଣାତ୍ମକ ଚିନ୍ତାପଣା ଅନୁଶୀଳନ କରିବାର ବେଶ୍ ଅବକାଶ ମିଳିଥିଲା । ଯେତେବେଳେ ଏହିଭଳି କୌଣସି ଉପଲକ୍ଷରେ ତାଙ୍କର ଉପସ୍ଥିତି ମୁଁ କିମ୍ବା ମୋର ନବ-ବିବାହିତା ପତ୍ନୀ ଶ୍ରୀମତୀ ତଲି ଦାସ କିମ୍ବା ବିନୋଦ ଭାଇ (ବିନୋଦ ମହାନ୍ତି, ଯାହାଙ୍କ ସହ ମିଶି ସେତେବେଳେ ଏହିପ୍ରକାର ବହୁ ଆଲୋଚନାସଭା ଆମେ ଆୟୋଜନ କରୁଥିଲୁ)ଚାହୁଁଥିଲୁ, ସେ ତତ୍ତ୍ୱଶାତ୍ ତାଙ୍କର ଅନ୍ୟ କାମଗୁଡ଼ିକୁ ପଛରେ ପକେଇ ଆମର ଜଣେ ଅଗ୍ରଜ ବନ୍ଧୁ-ପରାମର୍ଶଦାତା ରୂପେ ଆମର କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମ ସହିତ ସାମିଲ ହୋଇଯାଉଥିଲେ । ଯଦି ତାଙ୍କୁ ଦୃଷ୍ଟିରୁ ଗୋଟିଏ ସିଦ୍ଧାନ୍ତ ଗ୍ରହଣଯୋଗ୍ୟ ବୋଲି ବିବେଚିତ ହୁଏ, ତେବେ ତହିଁର ଝଣ୍ଟା ଯିଏ ଧରିଥାଉନା କାହିଁକି, ଅଥବା ତହିଁର ମଞ୍ଚ ଯିଏ ଗଢ଼ିଥାଉନା କାହିଁକି, ସେହି ବ୍ୟକ୍ତି ବା ସଂସ୍ଥାମାନଙ୍କ ସହ ନିଃସଙ୍କୋଚରେ ତଥା ଉତ୍ସାହ ସହକାରେ ମିଶି ତଦ୍‌ସଂଗୃହ୍ୟ ଯୌଥ ପ୍ରୟାସକୁ ଆଗେଇନେବାର ଦୁର୍ଲ୍ଲଭ ଗୁଣ ମୁଁ ସେତେବେଳେ ତାଙ୍କ ଭିତରେ ନିବିଡ଼ ଭାବେ ଲକ୍ଷ୍ୟ କରିଛି, ଏବଂ ଅନୁପ୍ରେରିତ ହୋଇଛି ମଧ୍ୟ । ମୁଁ ଭଲ ପାଉଥିବା ଆଉ ଏକ ଦୁର୍ଲ୍ଲଭ ମାନସିକତା ତାଙ୍କ ଭିତରେ ଠାବ କରିଥିଲି, ତାହା ହେଉଛି, ପରନିନ୍ଦା ନକରିବା ଏବଂ ପରନିନ୍ଦା ଚାଲୁଥିବା ବେଳେ ସେଥିରୁ ସଜାଗ ଦୂରତ୍ୱ ବଜାୟ ରଖିବା ।

ଶ୍ରୀଯୁକ୍ତ ଦାସଙ୍କ ଏକ ପ୍ରତ୍ୟକ୍ଷ ନିଶା ତଥା ବିଶ୍ୱାସ ଥିଲା ଏବଂ ଏବେବି ଅତୁଟ ରହିଛି- ତାହା ହେଲା, ଯଦି ଇଂରେଜୀରେ ଲେଖା ହୋଇଥାଏ ଜଟିଳ ଓ ଦୁର୍ବୋଧ୍ୟ ଆଇନ୍‌କାନୁନ୍ ଓ ବିଧିବିଧାନଗୁଡ଼ିକୁ ସରଳ ଓଡ଼ିଆ ଭାଷାରେ ଅନୁବାଦ ଓ ବ୍ୟାଖ୍ୟାୟନ କରି ସେସବୁକୁ ଲୋକମାନଙ୍କ ଜୀବନକାବିକାକୁ କେନ୍ଦ୍ରକରି ଗଢ଼ିଉଠୁଥିବା ଆନ୍ଦୋଳନ ଓ ଅଭିଯାନର ପ୍ରବାହ ସହ ସାମିଲ କରାଯାଇପାରେ, ତେବେ ଉଭୟ ଦିଗରୁ ସମାଜ ଉପକୃତ ହୋଇପାରିବ । ପ୍ରଥମତଃ ଯେଉଁ ସାଧାରଣ ଲୋକେ ଆଇନ୍‌ର ଜଟିଳ ଓ ବିଚିତ୍ର ପରିଭାଷାରେ ଆତଙ୍କିତ ହୋଇ ଏହା କେବଳ ପେଷାଦାର୍ ଓକିଲଙ୍କ ଏକଚାଟିଆ ବ୍ୟାପାର ବୋଲି ମନେକରି ତହିଁରୁ ଦୂରେଇ ରହିଥିବେ, ସେମାନେ ଆସ୍ତେଆସ୍ତେ ନିଜର ଆବଶ୍ୟକତା ଅନୁଯାୟୀ ଏହାକୁ ଘାଣ୍ଟିବା ଓ ଉପଯୋଗ କରିବାପାଇଁ ଆଗ୍ରହ ଦେଖାଇବେ, ଏବଂ ଦ୍ୱିତୀୟତଃ ଅନ୍ୟପକ୍ଷରେ କେବଳ ଏହି ପ୍ରକ୍ରିୟାରେ ହିଁ ଓଡ଼ିଆ ଭାଷାର ବହୁମୁଖୀ ସମୃଦ୍ଧି ଓ ବିକାଶ ଘଟିପାରିବ ଏବଂ କୋର୍ଟକେରିରେ ଇଂରେଜୀଭାଷାର ଏକାଧିପତ୍ୟ ଦିନେ ନା ଦିନେ ହଟି ଯାଇପାରିବ । ଗୋଟିଶ୍ରମ, ଯୌତୁକ ପ୍ରଥା, ଖାଉଟି ସୁରକ୍ଷା, ଲିଙ୍ଗନ୍ୟାୟ, ନ୍ୟୁନତମ ମଜୁରୀ, ପୋଲିସ୍ ବ୍ୟବସ୍ଥା ଇତ୍ୟାଦି ଅନେକ, ଅନେକ ପ୍ରସଙ୍ଗରେ ସେ ପ୍ରଚଳିତ ବିଧିବିଧାନଗୁଡ଼ିକର ଓଡ଼ିଆ ଅନୁବାଦ କରିବା ସହିତ ନିଜର ଚିନ୍ତାପଣା ଦେଇଯାଇଛନ୍ତି, ଯେଉଁଗୁଡ଼ିକର ଏକ ସୁସଂପାଦିତ ସଂକଳନ ଯଦି ପ୍ରକାଶ କରାଯାନ୍ତା, ତେବେ ବର୍ତ୍ତମାନ ଓ ଆଗାମୀ ପିଢ଼ା ପାଇଁ ତାହା ଏକ ଅମୂଲ୍ୟ ବୌଦ୍ଧିକ ସଂପଦ ରୂପେ ସୁରକ୍ଷିତ ହୋଇ ରହିପାରନ୍ତା । ତାଙ୍କ ପ୍ରତିଷ୍ଠିତ ଅନୁଷ୍ଠାନ 'କ୍ଲବ୍', ଯାହା ପାଖରେ ଏହିସବୁ ପୁସ୍ତକପୁସ୍ତିକା ଗଚ୍ଛିତ ଥିବା କଥା, ସେହି ସଂସ୍ଥାର କର୍ମକର୍ତ୍ତାମାନେ ଯଦି ଏତାଦୃଶ ଏକ ପ୍ରକଳ୍ପକୁ ହାତକୁ ନିଅନ୍ତେ, ତେବେ ଏହି ଲେଖକ ସେଥିରେ ଆନ୍ତରିକତା ସହକାରେ ସାମିଲ ହୋଇ ନିଜର ଶ୍ରମ ଓ ଶକ୍ତି ଦେବାର ଗୌରବ ଅନୁଭବ କରିପାରନ୍ତା । ଆଇନ୍‌କୁ ଲୋକଙ୍କ ପାଖରେ ପହଞ୍ଚାଇବା ପାଇଁ ତାଙ୍କ ଭିତରେ ଥିବା ଅଦମ୍ୟ ନିଶାଗର ଅକାଚ୍ୟ ପ୍ରମାଣ ହେଉଛି, ତାଙ୍କ ପ୍ରତିଷ୍ଠିତ ସଂସ୍ଥାର ନାମକରଣ - କ୍ଲବ୍ ବା **Committee for Legal Aid to Poor (CLAP)** । ତାଙ୍କର ଏହି ନିଶାଗର ଛିଟିକା ମୋ ଉପରେ ଯେ ପଡ଼ିଛି, ଏକଥା ଯେ କେହି ମୋତେ ଜାଣିଥିବା ବ୍ୟକ୍ତି ସହଜରେ ଅନୁମାନ କରିପାରିବେ । ଶ୍ରୀଯୁକ୍ତ ଦାସ ଜଣେ ସର୍ବକ୍ଷଣ, ପେଷାଦରୀ ଓକିଲ ନଥାଇ ମଧ୍ୟ ଓଡ଼ିଶାରେ ଗତ ଶତାବ୍ଦୀର ଅଶୀ ଓ ନବେ ଦଶନ୍ଧିରେ ଆଇନ୍ ସହାୟତା ଆନ୍ଦୋଳନର ଜଣେ ଆତ୍ମ-ପ୍ରେରିତ, ବଳିଷ୍ଠ ପ୍ରବନ୍ଧ ଥିଲେ, ଏ ସତ୍ୟକୁ ମୁଖ୍ୟସ୍ତ୍ରୋତରେ ଥିବା ରାଜ୍ୟର ଆଇନ୍‌କାବି ସମାଜ ମୁକ୍ତକଣ୍ଠରେ ସାକାର କରିବେ, ଏଥିରେ ସନ୍ଦେହ ନାହିଁ ।

ମୁଁ ପରବର୍ତ୍ତୀ ଅବସ୍ଥାରେ, ଅର୍ଥାତ୍ ନବେ ଦଶନ୍ଧିର ମଧ୍ୟଭାଗରେ ଓଡ଼ିଶାର ସାମୁଦ୍ରିକ ପରିସଂସ୍ଥା ଓ ତହିଁର ବିପନ୍ନ ଜୀବଶୃଙ୍ଖଳା (ଲୁଣାକଞ୍ଚାଳ, ନୀଳରକ୍ତ କଙ୍କଡ଼ା, ଅଲିଭ୍ ରିଡ୍‌ଲେ କଇଁଛ ଇତ୍ୟାଦି)ର ସୁରକ୍ଷା ବିଷୟରେ ମୁଖ୍ୟତଃ ମନଧ୍ୟାନ ଦେବାକୁ, କିଛିବର୍ଷ ପାଇଁ ଶ୍ରୀଯୁକ୍ତ ଦାସଙ୍କ ସହିତ ନିୟମିତ ଯୋଗାଯୋଗ ଶୀଥିଳ ହୋଇପଡ଼ିଥିଲା । ସେ ସେତେବେଳେ କିନ୍ତୁ ଅବୀରତ ଗତିରେ ସାଧାରଣ ଲୋକଙ୍କ ପାଖରେ ଆଇନ୍ ସହାୟତା ପହଞ୍ଚାଇବା ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟରେ ନୂଆନୂଆ ପୁସ୍ତକପୁସ୍ତକ ପ୍ରକାଶନ କରିବା ସହିତ ସମାଦପତ୍ରରେ ଲେଖାଲେଖି ଓ ତୃଣମୂଳ ସ୍ତରରେ ଆଲୋଚନାସଭା ଓ କର୍ମଶାଳା ମାଧ୍ୟମରେ ପ୍ରଶିକ୍ଷଣ ଦେବାର କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମ ବଜାୟ ରଖିଥାନ୍ତି । ଏହିକ୍ରମରେ ତାଙ୍କର ଦିଗ୍‌ଦର୍ଶନରେ ପରିଚାଳିତ କ୍ଲବ୍‌ର ଏକ ବିଶେଷ କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମ ରାଜ୍ୟବାସୀଙ୍କର ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ଆକର୍ଷଣ କିଥିଲା, ତାହା ହେଉଛି- ମହାବାତ୍ୟା ପରେ ସରକାର କ୍ଷତିଗ୍ରସ୍ତ ଅଞ୍ଚଳ ଓ ଅଧିବାସୀମାନଙ୍କ ରିଲିଫ୍ ଓ ଅଭିଧାନ ନାଁରେ ଯେଉଁସବୁ ଅଧିପତ୍ତିଆ କାମ କଲେ ଏବଂ ଏପଯାକ୍ ଉଦ୍ଦିଷ୍ଟ ପାଣ୍ଠି ଓ ସାମଗ୍ରୀକୁ ସରକାରୀ ଅମଳାମାନେ ହରିଲୁଚ୍ କଲେ, ସେ ବିଷୟରେ ତଥ୍ୟସମ୍ପାଦନ ଏବଂ ସଚିତ୍ର ବିବରଣୀ ପ୍ରକାଶ କରିବା ସହିତ ରାଜ୍ୟସ୍ତରରେ ଜନଶୁଣାଣୀ ଆୟୋଜନ କରିବା । ତାଙ୍କର ମୂଳ ବନ୍ଧବ୍ୟ ଥିଲା, ସମ୍ବିଧାନର ଧାରା ୨୧ରେ ଥିବା ନାଗରିକର କାର୍ଯ୍ୟ ଓ ସାଧାନତାର ସୁରକ୍ଷା ପାଇଁ ଅଙ୍ଗୀକାର ତଥା ଓଡ଼ିଶା ରିଲିଫ୍ କୋର୍ଡ ୧୯୮୦ ଭଳି ଯେଉଁସବୁ ପ୍ରଚଳିତ ବିଧିବିଧାନ ରହିଛି, ସେଗୁଡ଼ିକର ନଗ୍ନ ଉଲ୍ଲଙ୍ଘନ କରାଯାଇଛି ସରକାର ଏବଂ ଶାସନକଳ ଦ୍ଵାରା ମହାବାତ୍ୟା-ପରବର୍ତ୍ତୀ ସମସ୍ତ ସହାୟତା, ଅଭିଧାନ ଓ ପୁନଃନିର୍ମାଣ କାର୍ଯ୍ୟପ୍ରକ୍ରିୟାରେ ।

୨୦୦୧ର ମଧ୍ୟଭାଗରେ ଏହି ଲେଖକ ନିଜେ ଗଢ଼ିଥିବା ଏନ୍.ଜି.ଓ.ରୁ ଇସ୍ତଫା ଦେଇ ତା ପରଠାରୁ ଶାସନସଂସ୍କାର ସଂକ୍ରାନ୍ତୀୟ ବିଷୟବସ୍ତୁ ଓ ବିଶେଷକରି ସୂଚନା ଅଧିକାର ଆଇନ୍ ସମ୍ବନ୍ଧରେ ମନୋନିବେଶ କରିବା ଆରମ୍ଭ କରିବାରୁ ପୁଣି ଶ୍ରୀଯୁକ୍ତ ଦାସଙ୍କ ସହିତ ବିଭିନ୍ନ ଉପଲକ୍ଷରେ ମିଳିତ ହେବା ଏବଂ ସେ ମୋ ବନ୍ଧବ୍ୟ ଶୁଣିବା ଓ ମୁଁ ତାଙ୍କ ବନ୍ଧବ୍ୟ ଶୁଣିବାର ସୁଯୋଗ ଅନେକବାର ମିଳିଛି । ତାଙ୍କର ଉତ୍ତମ ବ୍ୟସ୍ତ ଏବଂ ମଝିରେ ମଝିରେ ସାମ୍ବ୍ୟ ବିଚିତ୍ରିତା ସତ୍ତ୍ଵେ ସେ ଆଇନ୍-ସହାୟତାର ନୂଆନୂଆ ଦିଗତ୍ରରେ ପୂର୍ବଭଳି ନିଜର ସାଧନା ଓ ପ୍ରୟାସରେ ଅଟଳ ରହିଥିବା ଦେଖି ଏହି ଲେଖକ ନିଜେ ବିସ୍ମିତ ହେବାସହ ଅନୁପ୍ରେରିତ ହୋଇଛି ମଧ୍ୟ ।

ବିଭିନ୍ନ ପ୍ରକାର ଜନସଚେତନତା କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମ ମାଧ୍ୟମରେ ଲୋକଙ୍କ ସ୍ଵାର୍ଥ ଓ ଅଧିକାର ପାଇଁ ତଥା ବିଭିନ୍ନ ପ୍ରକାର ମାନବାଧିକାର ଉଲ୍ଲଙ୍ଘନ ବିରୁଦ୍ଧରେ ଶ୍ରୀ ଯୁକ୍ତ ଦାସ ରାଷ୍ଟ୍ର ଓ ସରକାରଙ୍କ ପାଖରେ ଯେଉଁ ଦଙ୍ଗାରେ ଖୋଲାଖୋଲି ଓକିଲାତି କରିଥାନ୍ତି, ତହିଁର ବୌଦ୍ଧିକ କୌଶଳକୁ ମୁଁ ଗଭୀର ଭାବେ ଲକ୍ଷ୍ୟ କରିଛି । ମୋଟ ଉପରେ ତାଙ୍କର କହିବା କଥା, ସମ୍ବିଧାନର ଅମୂଳ ଅନୁଚ୍ଛେଦରେ, ବା ଅମୂଳ ଆଇନ୍‌ର ଅମୂଳ ଧାରାରେ ବା ସୁପ୍ରିମ୍ କୋର୍ଟଙ୍କ ଅମୂଳ ରାୟରେ ଲୋକଙ୍କ ପାଇଁ ଅମୂଳ ବ୍ୟବସ୍ଥା କରିବା ପାଇଁ ନିର୍ଦ୍ଦେଶ ଦିଆଯାଇଛି, ଯାହାକୁ ତୁମେ ସରକାର ଓ ପ୍ରଶାସନରେ ରହି ପାଳନ କରିବ ନାହିଁ କାହିଁକି ? ଗୋଟିଏ ବିପର୍ଯ୍ୟୟରୁ ତୁରନ୍ତ ଉଦ୍ଧାର କିମ୍ବା ଗୋଟିଏ ଅନ୍ୟାୟର ଆଶୁ ପ୍ରତିକାର ଆମେ ଚାହୁଁଥିଲେ, ଏହି କୌଶଳଟି ଯେ ଅତୀତ ପ୍ରାୟଙ୍ଗଳ, ଏଥିରେ ତିଳେମାତ୍ର ସନ୍ଦେହ ନାହିଁ । କିନ୍ତୁ ଯେଉଁ ମୌଳିକ କାରଣରୁ ଶାସନକଳ ଦ୍ଵାରା ବାରମ୍ବାର ସେହି ଏକାପ୍ରକାରର ଅନ୍ୟାୟ ଓ ଉଲ୍ଲଙ୍ଘନ ଘଟିଚାଲୁଛି, ତହିଁର ନିରାକରଣ ଓ ସଂସ୍କାର ଦୃଷ୍ଟିରୁ ଉପରୋକ୍ତ କୌଶଳଟି ମୋଟେ ଉପଯୋଗୀ ନୁହେଁ ବୋଲି ମନେ ହୁଏ, ବରଂ ଆମ ଅଜାଣତରେ ଏତାଦୃଶ କୌଶଳଟି ପ୍ରଶାସନ କର୍ତ୍ତୃକ ଘରୁଥିବା ଯାବତୀୟ ଅନ୍ୟାୟ ଓ ଅତ୍ୟାଚାରକୁ ପ୍ରଶୟ ଦେଉଥିବା କାନୁନୀ ଓ ସାମ୍ବିଧାନିକ ବ୍ୟବସ୍ଥା ସମ୍ବନ୍ଧରେ ଲୋକମାନଙ୍କୁ ମୋହାଙ୍କୁନ କରି ରଖିବାରେ ସହାୟକ ହେବ । ଏହି ବନ୍ଧବ୍ୟଟିକୁ ଅଧିକ ପ୍ରାଞ୍ଜଳ କରିବା ପାଇଁ ସୁପ୍ରିମ୍ କୋର୍ଟର ପୂର୍ବତନ ମୁଖ୍ୟ ବିଚାରପତି ଓ ସମ୍ବିଧାନର କାର୍ଯ୍ୟକାରୀତା ସମୀକ୍ଷାପାଇଁ ଗଠିତ ଜାତୀୟ କମିଶନ୍-୨୦୦୨ର ଅଧ୍ୟକ୍ଷ ନ୍ୟାୟମୂର୍ତ୍ତୀ ଶ୍ରୀଯୁକ୍ତ ଭେଙ୍କଟଗାଲିଆ ଉଠାଇଥିବା ପ୍ରଶ୍ନକୁ ଏହି ଲେଖକ ଏଠାରେ ଦୋହରାଇବାକୁ ଚାହେଁ - ଯେଉଁଠି ଗୋଟିଏ ରାଷ୍ଟ୍ର ନିଜେ ଦେବାଳିଆ ହେଉଥିଲାବେଳେ, ରାଷ୍ଟ୍ରର କାର୍ଯ୍ୟକର୍ତ୍ତାମାନେ ମାଲେମାଲ୍ ହୋଇଚାଲିଛନ୍ତି, ସେଠାରେ ଆମକୁ ଖୋଜିବାକୁ ପଡ଼ିବ, ଯେଉଁ ସାମ୍ବିଧାନିକ ବ୍ୟବସ୍ଥା ଦ୍ଵାରା ଏହି ରାଷ୍ଟ୍ର ପରିଚାଳିତ ହେଉଛି, ସେଥିରେ କିଛି ଗଢ଼ବତି ନାହିଁ ତ ? ଏହି ସ୍ଵର୍ଣ୍ଣକାନ୍ତର ପ୍ରସଙ୍ଗଟି ଏବେବି ଏକ ବ୍ୟାପକ ଜନବିତର୍କ ଅପେକ୍ଷାରେ, ଏବଂ ଶ୍ରୀଯୁକ୍ତ ଶ୍ୟାମସୁନ୍ଦର ଦାସ ତାଙ୍କର ସୁଦୀର୍ଘ ଏବଂ ବହୁମୁଖୀ ଅନୁଭୂତି-ଭଣ୍ଡାରକୁ ଆଧାର କରି ଏହା ଉପରେ ତାଙ୍କର ଗୁଣାମୁଗ୍ଧ ଏହି ଲେଖକ ସମେତ ଅନ୍ୟ ସମସ୍ତ ଉତ୍ତରସୂଚୀକୁ ଉପଯୁକ୍ତ ଦିଗ୍‌ଦର୍ଶନ ଦେବେ ବୋଲି ଆଶା ଓ ବିଶ୍ଵାସ ।

Chitta Behera, 4A Jubilee Tower, Choudhury Bazar, Cuttack-9, PH- 0671- 2308518 (Res.), Mobile: 9437577546, 9861091455, Email: chittabehera1@yahoo.co.in